

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

מוצש"ק פ' בשלח, י"א שבט, ה'תשל"א

חלק ב – יו"ל לשי"פ בא, ח' שבט, ה'תשע"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

בקשר עם יום הבהיר יו"ד שבט ה'תשע"ז

שישים ושבע שנה לנשיאותו

ולזכות

שלוחי כ"ק אדמו"ר לסען עי מארן, צרפת

הרה"ת יוסף יצחק בן שרה

זוגתו צלחה חנה בת רבקה גיטל

בקשר עם יום הולדת שלה ו' טבת

לשנת הצלחה מופלגה בכל אשר תפנה

בנותיהם ובניהם

חי' מושקא בת צלחה חנה, שיינא בת צלחה חנה,

זעלדא יהודית בת צלחה חנה, דבורה לאה בת צלחה חנה,

שטערנא בת צלחה חנה, מנחם מענדל בן צלחה חנה,

דובער בן צלחה חנה

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

עמאר

להצלחה רבה ומופלגה בעבודתם הק'

ולנחת רוח יהודי חסידותי

מתוך אושר, שמחה והרחבה בגשמיות וברוחניות

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נבג"מ ז"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Email: info@lahak.org

ב"ה.

לאחר תקופה שאזל מן השוק
ב"ה ות"ל זכינו שבימים אלו
בקשר עם יום הבהיר יו"ד שבט
הגיע מבית הכורך הספרים

תורת מנחם

ספר המאמרים באתי לגני

כרך א: פרקים א-י; כרך ב: פרקים יא-כ

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

ובחנויות הספרים קה"ת בארה"ב ובאה"ק

או באימייל: info@lahak.org

©

Published and Copyright 2017 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5777 • 2017

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ג

בי"ה, ו' אייר תש"כ
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים
מוה' לוי יצחק שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך, נתקבל מכתבו מב' אייר יום הולדת כ"ק
אדמו"ר מוהר"ש זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע,

ויהי רצון שמכאן ולהבא יבשר טוב בטוב הנראה והנגלה, בענינים
הכללים והפרטים, ובזה כמובן וגם פשוט מהפצת המעינות, בתוככי הפצת
היהדות בכלל, ויעשה זה מתוך הרחבה אמיתית, מתאים למי"ש במכתבי הכללי
לחה"פ, שכל השנה זמנו הוא.

בברכה לבשו"ט

מ. שניאורסאהן

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ בא, ח' שבט הבעל"ט — הננו מוציאים לאור חלק שני
מהתוועדות מוצש"ק פ' בשלח, י"א שבט ה'תשל"א, הנחה בלתי מוגה (חלק
ראשון י"ל לש"פ שמות, המשך ההתוועדות י"ל אי"ה בשבועות הבע"ל).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מוצש"ק ר"ח שבט, ה'תשע"ז,
מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"
ברוקלין, נ"י.

ג

מצילום האגרת.

מוה' לוי יצחק: הלפרין, ירושת"ו. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת הקודמת, ובהנסמן
בהערות שם.

במכתבי הכללי לחה"פ: אג"ק חי"ט אגרת ז'רנז.

טו. ע"פ האמור לעיל בנוגע לענין האחדות — נשאלת שאלה: כיון שתכלית הכוונה היא שיבואו לידי אחדות, היינו, לא רק לקירוב הלבבות, אלא עד שנעשה "אגודה אחת (לעשות רצונך בלבב שלם)"⁹⁰, שזהו ענין של אחדות — א"כ, מדוע היתה הבריאה מלכתחילה באופן של פירוד? ובפרטיות יותר:

כדי שיוכל להיות ענין השבת (שבו מודגש ענין האחדות, כנ"ל ס"ז), צריך להיות תחילה הענין ד"טרח בערב שבת"⁹¹, והטירחא מתבטאת בכך ש"איש תחת גפנו ותחת תאנתו"⁹² — כפי שהי' גם בשעת השלוח, כשביהמ"ק הי' קיים, ובנ"י היו יושבים על אדמתם מתוך שלוח אמיתית, שגם אז הי' החילוק בין "איש תחת גפנו" ל"תחת תאנתו", ועאכו"כ בזמן הגלות, ברוב המצוקה.

וגם כאשר מגיעים כבר ליום השבת, הנה לאחרי שבת צריך לערוך "הבדלה", "המבדיל בין קודש לחול", ואז מוכרחים להתחיל עניני ימי החול, יחד עם תפלת החול שיש בה שמונה עשרה ברכות, וביניהם י"ב אמצעיות, הקשורים עם ענינים שבהם מחולק אחד מחבירו, החל מ"אתה חונן לאדם דעת", שהרי "אין דיעותיהם שוות"⁹³, ועד"ז בשאר צרכי האדם המנויים בברכות שלאח"כ, וכמו ברכת השנים, שיש בה חילוק בין "איש תחת גפנו" ל"תחת תאנתו".

ונמצא, שענין הפירוד אינו רק כדי שלאח"כ יבואו לידי אחדות וישארו במצב זה — שהרי גם לאחרי האחדות של יום השבת מוכרחים לערוך "הבדלה", ולחזור ולהיפרד איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו, אלא שיש ליטול את ההשפעה וההשראה של ענין השבת, כך, שגם בשבתו "תחת גפנו" ידע שהוא שיך לאותו עם שאליו שיך חבירו שיושב "תחת תאנתו".

ויתירה מזה: מלבד ההתחלקות בין בני"י עצמם, ישנם גם אומות העולם — שהרי אפילו בזמן משיח נאמר⁹² "ועמדו זרים ורעו צאנכם", ועאכו"כ קודם ביאת משיח, הנה כדי ש"לא תהי' הארץ (דקאי על ארץ ישראל בפרט, ועד"ז כל העולם כולו) שממה ורבה עליך חית השדה"⁹³, יש צורך במציאותם של אומות העולם, ועד שיש צורך במציאות החי והצומח והדומם, ובזה מתבטא ישובו של עולם; וכאמור לעיל שמצד

90 נוסח תפלת ימים הנוראים.

92 ישע"י סא, ה.

93 משפטים כג, כט.

91 ע"ז ג, סע"א.

ב

בי"ה, ח"י שבט תשי"ט
ברוקלין

הרה"ג ווי"ח אי"א מלאכתו מלאכת שמים
מוה' לוי יצחק שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מז' שבט עם שני הפ"נ המצורפים אליו, שיקראו בעת רצון על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבגי"מ זי"ע. בו כותב ר"פ מהשבע ברכות ומעבודתו בקדש בתורת אמת, ובשיעור תניא הנלמד ברבים.

ובודאי לא יסתפק בזה, שהרי נצטוינו להעלות בקדש, ואדרבה מה שעלה לעשות עד עתה, הי"ז הוכחה גמורה, שבאם היו משתדלים בהשתדלות פי כמה מתאים להכרח השעה, בודאי שהיו מצליחים ג"כ פי כמה, וביחוד ע"פ המרומז במאמר חז"ל מי שיש לו מנה רוצה (הוספה של עוד מנה) מאתים, ומי שיש לו מאתים, רוצה בהוספה של עוד מאתים, וק"ל.

בודאי השתתף בהתועדות דיום ההילולא יו"ד שבט וגם מושפעו לקחו חלק פעיל בהתועדות זו, ופעולת התועדות הרי צ"ל ניכרת, ע"י הוספה בעניני תורה ומצות"י בימים הבאים לאחרי זה, כמובן.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ב

מוה' לוי יצחק: הלפרין, ירושת"ו. אגרות נוספות אליו — אג"ק ח"ד אגרת ה'מב. לקמן אגרת הבאה.

נצטוינו להעלות בקדש: ברכות כח, א. וש"נ.

במאמר חז"ל מי שיש לו מנה כו': ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, י. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה.

ועוד.

הוספה

א

בי"ה, י"א סיון תשי"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' עוסק בצ"צ
מוה' פנחס ליביש שי

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו מערב זמן מ"ית, בו כותב ר"פ מהפעולות בהפצת המענינות והפצת היהדות בכלל, ויה"ר שיקוים בזה מעלין בקדש — בכל אותן הפעולות שכותב אודותן — כהנה וכהנה, וכפי שכתבתי זה כ"פ, שכל הצלחה שרואים מוכרח שתביא לתוספת מרץ בפעולות, כיון שגם זה בודאי נכלל בכוונת ומטרת ההצלחה. ובטוח נותן התורה והמצוה לקיים הבטחתו, מאן דמוסיף מוסיפין לו. וביחוד במדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה אלא שכ"פ ככה, ברוב נחת חסידותי מכל יו"ח שיחיו. ופשוט שבזה גם בניו דוד שליט"א ולוי שניאור זלמן שליט"א אודותם מזכיר במכתבו זה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור מתוך בריאות הנכונה

מ. שניאורסאהן

א

מצילום האגרת. נדפסה בקובץ הערות התמימים ואנ"ש — תורת אמת, גליון מז (ג' תמוז תשנ"ח) ע' 87. תשורה (סלוניס, תשנ"ט).
מוה' פנחס ליביש: הערצל, ירושת"ו. אגרות נוספות אליו — אג"ק ח"ז אגרת ו'רסז, ובהנסמן בהערות שם.

מעלין בקדש: ברכות כח, א. וש"נ.

וכפי שכתבתי זה כ"פ, שכל הצלחה שרואים כו': ראה עד"ז אג"ק ח"ח אגרת ב'שט; ח"ט אגרת ב'תשצה, ובהנסמן בהערות שם. ובכ"מ.

מאן דמוסיף מוסיפין לו: ביצה טז, א.

במדתו של הקב"ה .. מדה כנגד מדה: סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ת, ב ואילך.
אלא שכ"פ ככה: ראה פרש"י תשא לד, ז (מתוספתא סוטה פ"ד ה"א). ועוד.

ישוּבו של עולם צריכה להיות ההתחלקות שאין דיעותיהם שוות ואין פרצופיהם שווים, ועד שאין מלאכתן שוה, ככל פרטי החילוקים שישנם בין אדם לחבירו.

טז. ונקודת הביאור בזה⁹⁴:

רצה הקב"ה שהעולם יקבע באופן שיהי' צורך בכו"כ ענינים בשביל "ישוּבו של עולם". ו"אני המתחיל"⁹⁵ — שלא ברא את העולם ב"מאמר אחד" (אף ש"במאמר אחד יכול להבראות"), אלא ב"עשרה מאמרות"⁹⁶, ובמילא הוצרך הדבר להיות בששה ימים בפני עצמם, באופן ש"כל יומא ויומא עביד עבידתי" (כלשון הזהר⁹⁷), והיינו, שבכל יום נברא מעין ענינו של יום זה, שלא בדומה למה שנברא ביום שלפנ"ז וביום שלאח"ז; ודוקא באופן כזה נעשה "ישוּבו של עולם".

ואז — הנה גם השבת שבא לאח"ז הוא שבת אמיתי, כי אם מבלבלים את הסדרים של ימות החול, הרי זה כמו שבשעה שחסר ב"טרח בערב שבת" לא יכול להיות הענין ד"יאכל בשבת"⁹⁸, והיינו, שאי אפשר לעשות שבת במשך כל שבעת ימי השבוע, אלא כדי ש"יאכל בשבת", יש צורך בששה ימים שאינם כמו שבת; הם אמנם ימים יהודיים ("אידישע טעג"), אבל ימים הקשורים עם טירחא המותרת והמצווה בימות החול — "טרח בערב שבת".

ומי שרוצה לבטל חילוק זה, ועד"ז בנוגע לשאר החילוקים שבבריאה — הנה לא זו בלבד שאינו עושה טובה בכך שרוצה לפעול התאחדות במקום שיש צורך בהבדלה, אלא אדרבה: עי"ז הוא מהרס, וגורם שלאח"ז לא יוכל להיות ענין האחדות.

ולדוגמא:

חלק מהבריאה הוא הענין ד"ויבדל אלקים בין האור ובין החושך"⁹⁸, שעז"נ בסיום כל ששת ימי בראשית: "וירא אלקים .. והנה טוב מאד"⁹⁹. ולכאורה: "ויבדל" הו"ע של הבדלה ופירוד? — אך הענין הוא, שכיון שזה "אור" וזה "חושך", צריך להיות ביניהם ענין של הבדלה.

וזאת — למרות שמבואר במדרש¹⁰⁰ שחושך אינו רק ענין של

97) ח"א רה, סע"א. ח"ג צד, ריש ע"ב.

98) בראשית א, ד.

99) שם, לא.

100) ראה שמו"ר פט"ו, כב. לקח טוב

בראשית בתחלתו. וראה גם בהנסמן בלקו"ש

ח"י ע' 180.

94) בהבא לקמן — ראה לקו"ש ח"י"ח ע'

204 (גם משיחה זו). וראה גם תו"מ חכ"א

ס"ע 101. וש"נ.

95) לשון חז"ל — שמו"ר פי"ב, ג.

תנחומא וארא טו. ועוד.

96) אבות רפ"ה.

שלילה והעדר, אלא בריאה בפ"ע, ויש בו גם ענין חיובי, שהוא תנאי לבריאות הגוף, שכן, כדי שיוכל להיות ענין השינה והמנוחה (שצריך להיות לא רק אצל אדם, אלא גם אצל בעלי חיים, ואפילו אצל צמחים), יש צורך שיהיו כמה שעות במשך היום שבהם יהי' חושך, כך, שגם החושך הר"ע חיובי שמביא לידי שלימות הבריאה. ואעפ"כ קבע הקב"ה בבריאה את ההבדלה בין אור לחושך.

יז. ועד"ז מצינו בין בני גופא:

נוסף לכך שזה עוסק בגפנו וזה בתאנתו — יש גם חילוקים מצד התולדה: "ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים"¹⁰¹ — הבדלת הכהנים, וכן הבדלת הלויים — "הבדיל ה' את שבט הלוי"¹⁰², שהובדלו מכל שאר בני ישראלים.

— כולם שייכים ל"גוי קדוש"¹⁰³, אפילו כפי שנמצאים בארץ הלזו הגשמית, אבל, כדי שיהיו בשלימותם, צריכה להיות החלוקה ד"כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם"¹⁰⁴, ואסור לבטל את ההבדלה שבין אחד לחבירו.

ואדרבה: דוקא ע"ז שישאל עוסק במעמדו, לא בדוכן ועבודה, והכהן עוסק בעבודתו, ולא בדוכן ומעמד (ועד"ז הלוי) — נעשית שלימות העבודה בביהמ"ק.

ומביהמ"ק — "אורה יוצאה לכל העולם"¹⁰⁵: ואם בנוגע לביהמ"ק, שעליו נאמר¹⁰⁶ "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", היינו, שבו שורה הקב"ה, שהוא אחדות הפשוטה, מתגלית האחדות באופן שיש חילוק במקום שצריך להיות חילוק, כאמור, ש"כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם" — בנוגע לכל העולם, שמקבל האורה מביהמ"ק ע"י "חלוני שקופים אטומים"¹⁰⁷, בודאי צ"ל מחיצות והבדלות בין הענינים שהקב"ה הפריד אותם.

וכאשר מיהו יטען שרצונו לבטל הבדלות אלו, כדי שיהי' ענין של שלום וקירוב, ויביא ראי' מדברי המדרש¹⁰⁸ "למה אין כתיב בשני כי טוב .. שבו נבראת מחלוקת" — הרי הוא מהרס את סדר הבריאה!

ותמורת זה שלכל-הפחות היו צריכים ללמוד שמכאן ולהבא לא יעשו כן — אין קשר בין דבר אחד לשני: בעמוד אחד בעיתון נדפס סיפורה של גוי' שנתנו לה תעודת זהות שבה נרשם שהיא "יהודי", אבל היא תמיד היתה ונשארה ותמשיך להיות נוצרי'; ובעמוד השני של אותו עיתון נאמר, שכדי שיתוספו יהודים, אין להערים קשיים בנוגע לגיור, ואם יערימו קשיים — זה יהי' רק מכאן ולהבא, אבל מה שנעשה נעשה (אע"פ שהוא גוי בכל הפרטים), ואפילו מכאן ולהבא, אם יבוא רב ויערים קשיים, יש למנות רב אחר במקומו!

ויה"ר שמכאן ולהבא יוכלו לדבר רק ענינים המשמחים, החל מזה ש"גאון ישראל" הוא בתוקף אצל כל יהודי, מקצה הימין ועד קצה השמאל, וכולם יחד — "יעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם", באופן של הליכה "מחיל אל חיל"⁸⁰,

ובקרוב ממש נצא מהגלות "ביד רמה", ואז תתחיל אתחלתא דגאולה — "אתחלתא" האמיתית, לא זו שגורמת צרה על צרה וחורבן על חורבן (כמדובר לעיל (סכ"ד) אודות ה"בית-דין" החדש במדינת צ"ילה ובעוד מדינות, שאין הזמן עתה להאריך בזה) — שהולכים לקבל פני משיח צדקנו, ש"ילחם מלחמות ה'", ו"יכוף כל ישראל ללכת בה ולחזק בדקה" (של תורת משה שנזכרה לפנ"ז), ו"יבנה מקדש במקומו", ורק אח"כ "יקבץ נדחי ישראל", ואז נראה שהוא "משיח ודאי"¹⁴³, וזוהי גאולה ודאית (הן ה"אתחלתא" והן הגאולה).

ויהי' גם הענין ד"אז ישיר ("ישיר" דייקא, שמורה על שמחה) משה⁸⁶ — "מכאן לתחיית המתים מן התורה"⁸⁷, יחד עם נשיא דורנו, בעל היאָרצייט וההילולא, באופן ד"הקיצו ורננו שוכני עפר"⁸⁸.

ויה"ר שכל זה יהי' בקרוב ממש, ובאופן של שמחה וטוב לבב.

* * *

101) דברי הימים-א כג, יג. ועוד.

102) עקב יו"ד, ח. תרומה כה, ח.

103) יתרו יט, ו. 107) מלכים-א ו, ד ובפרש"י. וראה

104) יומא נג, א. מגילה ג, א. ועוד. מנחות פו, ב ובפרש"י.

105) ראה ירושלמי ברכות פ"ד סה"ה. 108) ב"ר פ"ד, ו.

143) רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

ועד שזוכים ליעוד של ביאת המשיח, שגם אז יהי' חילוק בין ישראל לעמים (כמבואר בנבואות הנחמה)¹⁴⁰, וגם אז לא ישתדלו בני ישראל לעשות מגויים — יהודים, כיון שאין מצוה בכך, ואדרבה, וכו' וכו'.

כט. וכאמור, שיה"ר שבקרוב ממש יקויים "ובני ישראל יוצאים ביד רמה" — שירגישו את גאון ישראל,

— שזהו העם שהקב"ה הבטיח להם את א"י, כמ"ש¹⁴¹ "לזרעך נתתי את הארץ הזאת", ככל הפרטים שנתבארו בתורת חיים, תורת משה, בנוגע לעם ישראל; וכשיהי' אצלם גאון ישראל האמיתי, אזי יפסיקו לרדוף אחרי הגויים ודרכיהם, או לנסות לבטל את כל המחיצות שבין א"י לשאר הארצות, ולעשותה ארץ ששייכת לכל שבעים האומות, שאם רק יביא פיסת-נייר שעולה 25 דולר שבה רשום בתור "יהודי", אזי יתנו לו חלק בא"י —

וזו תהי' הכנה קרובה שיהיו "בני ישראל יוצאים ביד רמה" מהגלות כפשוטו, ובקרוב ממש תיגמר הגלות,

— שהרי עכשיו רחוקים אנו עדיין מ"אתחלתא דגאולה"¹⁴²; לאחר כל הצרות, שנותנים לגוי' תעודת זהות שהיא "יהודי", וגויים שלא מתגיירים כהלכה אומרים עליהם בריש גלי שהם יהודים — באים יהודים ואומרים שזוהי רח"ל אתחלתא דגאולה!

לאחרי שהרגו שש מיליון יהודים רח"ל, יתבטא "הישג דתי" בכך שיוכלו ליתן לגוי' תעודת-נייר (בחתמתו של יהודי וב"אותיות מרובעות" דוקא) שהיא יהודי, ואח"כ יקבעו חוק שכל גוי שיביא פתק שכתוב בו שהוא "יהודי", ירשמו אותו באותיות מרובעות בתור יהודי! — בכך מתבטאת גאולת עם ישראל מגלות הגויים!...

מעולם לא היתה כזו גלות! — במשך כל הדורות יהודים מסרו נפשם להישאר יהודים, ולא יבוא זר בגבולם; ואילו עכשיו שהגלות נעשתה קלה יותר, נוספה גלות על גלות, וחושך כפול ומכופל על החושך כפול ומכופל — שרודפים אחרי גויים ומנסים לשכנע אותם ואפילו מכריחים אותם להיות יהודים, כמו שיש עכשיו כאלה שקיבלו כבר תעודת זהות של "יהודי", ובאים לא"י וטוענים בריש גלי שאינם רוצים תעודה זו, ואינם רוצים אפילו להיות רשומים בתור יהודים! ואף אחד לא מתבייש בכך שזהו בזיון של כלל ישראל ברבים!

(142) ראה גם

(140) כנ"ל סט"ו.

(141) לך לך טו, יח.

אלא מאי, זהו ענין של הפרדה, היפך השלום והיפך האחדות, ו"כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם" (כדאיתא בספרי¹⁰⁹, והביאו הרמב"ם לפסק הלכה בסוף הלכות חנוכה) — הנה ענין השלום אינו ביטול כל המחיצות, אלא שכפי שהענינים נמצאים כל אחד במקומו, אינם לוחמים זה בזה, אלא הם בשלום זה עם זה, ואז, משלים כל אחד את חברו (שזהו הפירוש השני בשלום), ואז, בצירוף כולם יחד נעשית שלימות הענין כולו (שזהו הפירוש השלישי בשלום)¹¹⁰.

יח. ולהעיר:

יש מחיצות והבדלות שבהם יכולים לפעמים לשנות ממקום אחד לחבירו; אי אפשר אמנם לעשות מכהן לוי, ומלוי ישראל, או להיפך, ועד"ז בהבדלות כיו"ב, כמו ההבדלה מיום אחד לחבירו, ועאכו"כ בנוגע להבדלה בין ימות החול ליום השבת; אבל, התורה נתנה כח ליהודי שיוכל להוסיף מחול על הקודש, היינו, ליטול חלק מיום ששי שהוא יום חול, ולפעול שתהי' בו קדושת השבת¹¹¹.

אבל אעפ"כ, ישנם תנאים כיצד יכול לפעול הוספה זו, ויש גם הגבלות עד כמה יכולה להיות ההוספה¹¹², ולאחרי ההוספה עד לתכליתה, שוב אי אפשר להוסיף יותר. ואם יעשה זאת מחוץ להגבלה, ולא ע"פ התנאים שקבע הקב"ה בתורה — לא יועיל לו מאומה, אלא החול נשאר חול, והקודש נשאר קודש, ובלשון המדרש¹¹³ על הפסוק¹¹⁴ "בוקר וידע ה'": "גבולות חלק הקב"ה בעולמו .. ויבדל אלקים בין האור ובין החושך .. ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים, אם יכולין אתם לערב אותה הבדלה שהבדיל בין האור ובין החושך, אתם יכולין לבטל את זה".

ועד"ז מצינו בנוגע לענינים גשמיים כפשוטם — שבכחו של יהודי (כשעושה זאת לפי הגדרים ואופנים שקבעה התורה) להקדיש ענין של חול, ולעשות ממנו ענין של מעשר, תרומה או קודש; עד עכשיו הי' זה ענין של חול, וכאשר מקדיש זאת באופן מסויים ומוגדר ע"פ תורה, אזי נעשה מחול ענין של מעשר, ולמעלה מזה — תרומה, ולמעלה מזה — קודש, ועד ל"חטאת" שלמעלה מ"קודש"¹¹⁵!

(112) ראה שם ס"ה. וש"נ.

(113) במדב"ר פי"ח, ז.

(114) קרח טז, ה.

(115) ראה חגיגה יח, ריש ע"ב (במשנה).

(116) שם יט, סע"ב. וש"נ.

(109) נשא ו, כו. וראה לקו"ש ח"ח ס"ע

349 ואילך. וש"נ.

(110) ראה גם לקו"ת ראה ל, רע"ג.

ובכ"מ.

(111) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סרס"א

ס"ד. וש"נ.

בנוגע להפכו — אין בכחו לעשות מקודש חול (הוא יכול רק לחלל את הקודש, רח"ל, ע"י עבירה); אבל בנוגע לחול, יש בכחו — ומצוה בדבר — לפעול שיהיו "חולין שנעשו על טהרת הקודש"¹¹⁶, ובתנאים מסויימים יכול לעשות מענין של חול — מעשר, תרומה וקודש. וכאמור, כל זה הוא לפי הוראות התורה, שנקראת "תורת חיים", שנוסף על הפירוש הפשוט, "א' לעבעדיקע תורה", ישנו גם הפירוש שהיא הוראה (תורה מלשון הוראה¹¹⁷) כיצד צריכים להתנהג בחיים, ובזה נכללת גם ההוראה שמבלי הבט על כך שמצד הבריאה יש חילוק והבדלה בין קודש לחול, יש אופנים שיכולים לשנות ולעשות מחול קודש, להוסיף מימות החול על שבת, ולעשות מענין של חול — מעשר, תרומה וקודש, ועד שכאשר עושה זאת כרצון התורה, הרי זו מצוה.

אבל אם יכניס חולין לעזרה (קודם שהקדיש אותה) — הנה לא זו בלבד שלא קיים מצוה, אלא אדרבה: זהו איסור גדול וחמור בתורה! ולכאורה, מה בכך? — יש לו בהמה כפשוטה, ורוצה לעשותה קרבן, ומביא אותו לעזרה ומקריבה ע"ג המזבח?!

אך על זה אומרת התורה, שאם מקדיש אותה תחילה, אזי תבוא עליו ברכה, כיון שמקיים מצוה של הקרבת קרבן, אם קרבן שלמים, או קרבן חטאת, קרבן אשם, שגם מכפר על עוונותיו, ויש בו כל הסגולות וענינים נפלאים שפועל ענין הקרבן, ועד ש"קרבן" הוא מלשון קירוב¹¹⁸, שע"ז מתקרב יהודי לאלקות, עד להדרגא היותר נעלית באלקות — עצמות ומהות א"ס; אבל אם לא הי' תחילה קידוש בפה, בהיותה מחוץ לעזרה — הנה לא זו בלבד שלא מתקן שום דבר, הרי הוא מקלקל את עצמו, את הבהמה ואת כל המעורבים בזה.

וכאמור, "גבולות חלק הקב"ה בעולמו", כמו החוק וגבול שבין בוקר וערב, וכן החוק וגבול שבין אהרן לקרח, אף שהי' משבט לוי (כמו אהרן), וידע ללמוד, והי' לו יחוס וכו' וכו', ועד"ז בכל הגדרים באותם ענינים שקבע הקב"ה בטבעו של עולם שיהיו מובדלים זה מזה.

יט. וע"פ המדובר כמ"פ שמכל ענין שמדברים אודותיו, ובפרט במותב כו"כ מבנ"י, צריך להיות ענין של "בכך" — הרי זה נוגע לחורבן

117) ראה רד"ק לתהלים יט, ת. גו"א ר"פ בראשית (בשם הרד"ק). זח"ג נג, ב. 118) ראה ס' הבהיר סמ"ו (קט). ועייג"כ

לעמים הוא כמו ההבדלה בין קודש לחול ובין אור לחושך, שלכן אין זה ענין שמעורר שנהא אצל הגויים — דכשם שיש צורך ב"חושך" בשביל בריאות הגוף, ויש צורך ב"חול" בשביל הענין ד"טרח בערב שבת" כדי ש"יאכל בשבת", כמו"כ יש צורך בשביל ישובו של עולם שיהיו ישראל ושאר העמים, אלא שלכל אחד מהם יש שטחים וגבולים משלו וענינים שהוא צריך לעשותם.

וכאשר התורה פוסקת שפלוגי הוא יהודי, אזי הוא יהודי, ולא יעזור לו אפילו אם יצליח לפעול שירשמוהו בתור "ישראל", "עברי" (וכיו"ב בשאר הענינים שהם דורשים שם, ללא נפק"מ אם תתקבל דרישתם או לא); ועד"ז לא יעזור אם יכתבו על גוי ההיפך ממה שהוא באמת, ואין זה טובה עבורו, אלא אדרבה, זהו חורבן.

וכאשר מקבלים את הוראת התורה, "תורת חיים" ו"תורת שלום" — הרי זה מביא חיים ושלום, כמ"ש⁵⁹ "ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחירד", כולל גם שלא יהיו מריבות בין בנ"י, כי אם שלום ושלווה וקירוב הלבבות,

— והרי ענין זה יכול להיות רק בדרך אחת: אי אפשר להשכיך שלום בין אמת ושקר, ע"ז שהאמת תיהפך לשקר! — השקר אין לו על מה להילחם; אפילו אם יוותר על שקר מסויים — לא החריב את העקרונות שלו, שהרי הוא יודע שזה שקר, ולכן, בניגוד לאמת שיש רק אמת אחת, יש לשקר גירסאות שונות ושקרים שונים!

[וכמו בנוגע לגיורי ווינה, שיש כאלה שאומרים שהיו עשרים וארבע, יש אומרים שהיו חמישים ושמונה, יש אומרים שהיו מאה, ויש אומרים שהיו שלוש מאות. ולכאורה: אם כולם דוברים אמת, איך יתכן חילוקים בין אנשים רשמיים שדבריהם התפרסמו בעיתונים?! — אינני יודע מה נדפס בעיתון של היום, מסתמא יש כבר נוסח אחר...

ואח"כ נאמרה נוסחא אחרת: צריך להציל את יהדות רוסיא! ולאחרי שקלא וטריא נוספת — באו עם טענה הפוכה: מדוע עושים רעש בנוגע לגיורי ווינה, בה בשעה שמכל גיורי ווינה היו רק שנים מרוסיא הסובייטית!

ועד"ז כו"כ סתירות כיו"ב, ואין צורך בראיות, כאמור לעיל (סכ"ה), שבאסיפה של אלה העומדים בראש ענין זה התקיפו את הרבנות הראשית שמתנגדת לזה; ובאסיפה אחרת אמרו, שלא יכנסו להתפלל בבית הכנסת של הרב העומד בראש שלשת המגיירים, וכו' וכו' — כל עניני סתירות בדבר. ודי להאריך בדבר המבהיל וכו'.

מדוע נוגע הדבר דוקא בא"י? — כי, כאשר יביאו פתק מ"ראב"י" בלוס אנג'לס, לא יעשה הדבר רושם, כיון שהוא מדבר בתור רב של "קהילה" ("קאָנגרעגיישן") מסויימת; אבל כאשר מביאים פתק מא"י, חושבים בעולם שזהו ענין שנעשה בשם כלל ישראל בכל הדורות כולם החל ממעמד הר סיני!

כח. ויה"ר שיקויים מ"ש בפרשת השבוע⁸⁵: "ובני ישראל יוצאים ביד רמה",

שהפירוש בזה — לא רק שיוצאים "ביד רמה" מפרעה מלך מצרים, מהגלות אצל הגויים, אלא (היציאה "ביד רמה" מגלות הגויים היא ע"ז) שיוצאים "ביד רמה" מהגלות של עצמם, גלות של יהודים — אותם יהודים שהם נחותים בעיני עצמם, ואין להם שום נקודה של "גאון ישראל" ("אידישע שטאַלצקייט"), ומסתובבים עד היום עם הרגשה שיהודי הוא נחות מגוי, וסבורים, שכאשר יפעלו על גוי (או יכריחו אותו...) להיות יהודי, אזי יגרמו "אושר" לכל עם ישראל — כיון שפעלו על גוי, שהוא הרי "מבחר הנבראים"... שלא יתבייש לקבל תעודה שהוא יהודי!... — וזה מה שיגרום לו להיות גאה בכך שהוא יהודי!

הם לא מתביישים בזה, אלא מתגאים ומתפארים בזה — כיון שיש כל כך הרבה גויים, ואילו "אתם המעט מכל העמים"¹³⁹, ולכן הוא נחות בעיני עצמו, ולכן הוא מחזיר שטחים, ונסוג מכל הענינים ומוותר עליהם, ואם לא די בכך, ה"ה מוותר גם על דתו ואמונתו, ובלבד שיתוסף גוי שיפעלו עליו לקבל ולהחזיק תעודת זהות שכתוב בה שהוא "יהודי".

זוהי הנקודה שממנה באים כל הצרות — שיש לו תסביך של "רגשי נחיתות", בחשבו, ש"מבחר הנבראים" שיכול להיות גאה בעצמו — הוא מי שנולד אצל גוי, ואילו הוא, המסכן, שבלית ברירה נולד אצל יהודי, מרגיש את עצמו נחות, ולכן משתדל לפעול על גוי שגם הוא יירשם בין העם היהודי, ובכך יגרום "אושר" לכל עם ישראל על כל הדורות כולם!

אם רוצים את טובתם האמיתית של יהודים, טובתם האמיתית של גויים, והטובה האמיתית של שלום בכלל, "ונתתי שלום בארץ" — אזי אין דרך אחרת מלבד דרך התורה, ש"ניתנה לעשות שלום בעולם".

וכאמור לעיל (סט"ו ואילך), שכללות ענין ההבדלה בין ישראל

האיום שלא הי' חורבן כמותו בחיי עם ישראל, ע"י הסרת המחיצה וההבדלה שישנה בין ישראל לעמים.

נוסח ההבדלה הוא: "המבדיל בין קודש לחול, בין אור לחושך, בין ישראל לעמים". ובכן: כשם שביטול ההבדלות בשאר הענינים היא חורבנו של עולם, כך גם ביטול המחיצה וההבדלה בין ישראל לעמים, רח"ל, היא חורבן ליהודים, חורבן לגויים, וחורבן לכל העולם כולו!

אלא מאי, ישנו ענין השלום וענין קירוב הלכות — הנה ענין השלום הוא אמנם דבר גדול ביותר, ועד ש"כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם", אבל התורה קובעת גם מהו ענין של שלום, ומהו ענין של מלחמה וחורבן: כאשר מחברים שני ענינים הפכיים — אם החיבור הוא באופן מסויים, יכול להיות מזה ענין של תיקון, אבל אם החיבור אינו באופן כזה — אזי נעשה חורבן.

ולדוגמא: כאשר החיבור בין אש ומים הוא באופן שיש בינתיים כלי המפסיק, אזי פועלת האש על הדבר המונח בקדירה שיהי' ראוי למאכל אדם. — לולא זאת הרי זה בשר חי, שאינו ראוי למאכל אדם. וגם אם ניחוהו בקדירה, אבל לא ישימו אש תחת הקדירה, או שלא ישימו מים בקדירה — לא יהי' הבשר ראוי למאכל אדם. ורק כאשר יש בקדירה מים, ותחת הקדירה יש אש, ובין האש והמים מפסיק דופן הקדירה — אזי נעשה תבשיל שראוי למאכל אדם, ומוסיף בבריאותו כו'; אבל אם יסיר את דופן הכלי, ויתן מים ואש ביחד, ויזרוק לתוכם בשר חי — אזי יתבטלו המים והאש והבשר ("אויס מים, אויס אש און אויס בשר"), כך, שנעשה ענין של חורבן!

ועד"ז בנוגע לעבודה בביהמ"ק:

כאשר "כהנים בעבודתם לויים בדוכנם וישראל במעמדם", הרי זה ענין שעליו נאמר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ששם שוכן הקב"ה וממשיך כל הברכות אתו; אבל אם הכהן ירד מהמזבח ויתעסק בענינים שאסור לעשותם מחוץ למזבח במקום שאינו טהור, ואילו הישראל, במקום לעמוד במעמדו יגש ויעלה להקריב קרבן על המזבח — הנה לא זו בלבד שלא נעשה הענין ד"ושכנתי בתוכם", אלא אדרבה: זהו עון גדול ביותר רח"ל שנעשה בבית מקדשו של הקב"ה!

באים ב"פלטרין של מלך"¹⁴⁰ ואומרים — כלפי חוץ — שרוצים להקריב קרבן, ובפועל עושים — להכעיס — היפך ציווי הקב"ה,

(119) במדב"ר פי"ט, יג. יל"ש עקב רמז תתסז.

(139) ואתחנן ז, ז.

שכהנים יהיו "בעבודתם", ישראל "במעמדם", ולוים "בדוכנם", ולא באופן של שינוי הסדרים.

ומזה מובן במכ"ש וק"ו בנוגע לענייננו:

אפילו אצל בני" גופא, שנקראים "עם קרובו"¹¹⁴, וכולם (הן כהנים הן לויים והן ישראלים) בני אברהם יצחק ויעקב ("אין קורין אבות אלא לשלשה"¹²⁰), הנה הדרך שיהי' שלום בישראל, ושיהי' הענין ד"ושכנתי בתוכם", שבני" והקב"ה יהיו מציאות אחת, היא — ע"י שמירת ההבדלה שביניהם, ולא לבטל את המחיצות בענינים שבהם קובעת התורה שצריכה להיות מחיצה ביניהם.

בענינים כמו הנחת תפילין, שמירת שבת, כשרות וכו' — שוים כולם, כהנים לויים וישראלים; אבל יש ענינים כמו הקרבת קרבן, שבהם יש לכל אחד עבודה ותפקיד, מחיצה וגדר שלו. וכשם שבנוגע להנחת תפילין אסרה תורה לחלק בין כהן ללוי וישראל, שהכל חייבים בזה¹²¹ — קובעת אותה תורה [בשביל אותה תכלית — ונתתי שלום בארץ"⁵⁹] שבהקרבת קרבן מוכרח להיות חילוק והבדלה בין כהן לוי וישראל.

ועאכו"כ כשמדובר אודות "המבדיל בין ישראל לעמים", כפי שקבע הקב"ה בעצמו, וגם אמר, שבנוגע ליהודי, אין אפשרות שיחדל להיות יהודי ("ווערן אויס איד"); "אע"פ שחטא" — איזה חטא שיהי' — "ישראל הוא"¹²², כיון שנולד יהודי — נשאר יהודי לעד ולעולמי עולמים; ואילו בנוגע לגוי יש אפשרות שיהי' יהודי (שהרי "מדה טובה מרובה"¹²³), אבל, אך ורק כפי שהראה הקב"ה את הדרך איך לעשות זאת, ועד שאין זה ענין שנעשה עתה (בשעה שנעשה יהודי בפועל), אלא כדאיחא בפרדר"א¹²⁴ שבשעת מעמד הר סיני (שאז נתן הקב"ה תורה למשה רבינו, למשרתו יהושע ולאחרן כהן גדול וכו') עמדו נשמות כל הגרים שיתגיירו במשך כל הדורות; אבל לא יותר מזה!

ומזה מובן, שכאשר אומרים לגוי שהוא יהודי — אזי גורמים חורבן ליהודים, שלתוכם רוצים לסחוב ולהכניס את הגוי; חורבן לגוי, דכיון שמכניסים אותו לא במקום ששייך אליו, לא יתכן שתהי' לו מזה טובה, לא רק בעוה"ז אלא אפילו בעוה"ז; ועד שמחריבים ישובו של עולם!

(120) ברכות טז, ב.

(121) חוץ מכהן בשעת העבודה (ראה

(122) סנהדרין מד, רע"א.

(123) יומא עו, א. וש"נ.

(124) פמ"א.

זבחים יט, סע"א).

בשם כל הדורות של בני" החל ממעמד הר סיני עד היום], ושואלים אותו בנוגע לווינה: היתכן?! — עונה, שלא מעניין אותו מה שקורה בווינה; הוא מנהיג בארץ ישראל! — גם זה התפרסם ונדפס, ואין פוצה פה ומצפצף!

כו. עכשיו יוכלו להיטפל ("זיך אַנטשעפען") ל"גיור ווינה" בכדי לשכח את עיקר הבעי':

עיקר הבעי' היא — שיש חוק מפורש שהתקבל ב"כנסת", שמכיר בגיור שלא כהלכה.

החילוק הוא רק, שמי שמדבר (כביכול) בשם משה רבינו וכל הדורות כולם, אומר, שרק בחו"ל יכולים להכיר בגיור שלא כהלכה; ואילו השמאלנים אומרים — בשם המפלגה והבחורים שלהם (מבלי לערב אחרים) — שכן הוא גם בא"י. בזה מתבטאת כל המחלוקת!...

ובכל אופן, אין זה ענין של ויכוח אם פלוני ינצח או אלמוני ינצח, אם יהודי שיושב בחוץ לארץ ינצח או לא; זהו ענין שמכלה ("עסט אויף"), רח"ל, את הבריאות של כלל ישראל!

וכל יום שעובר — אין זה באופן שנשאר כדאשתקד, ולא ניתוסף מאומה; אפילו אם תשאר אותה כמות של גויים שנרשמו כיהודים, הרי הם פוגעים בבריאות של כלל ישראל, ובפרט שלא נחים, אלא מנצלים חוק זה מידי יום ביומו לתת "תעודה" לגוי ולעוד שנים ושלושה גויים שנתגיירו שלא כהלכה.

כז. וכאמור כמ"פ, לא לדרשה קאתינא, אלא שהכריחו אותי לדבר על זה, כיון שהתחילו "להרעיש" שהדיעות הם בלתי-נכונות, ובכלל אין מה לעשות "רעש" בשעה שמדובר אודות מקרה בודד... — זה לא מקרה בודד, אלא עשרות מקרים. ובאמת אין בזה נפק"מ כלל, כיון שמדובר אודות העיקרון שרוצים לבטל, רח"ל, את ההבדלה ש"בין ישראל לעמים", ולאחרי שיעברו הימים והחדשים הראשונים, הרי זה עלול להיות, רח"ל, דבר שהוא בפשטות! ולאח"ז לא יסתפקו בחורבן שעשו עד עתה, אלא יגשו לענין נוסף — עוד "הישג" בדת, להחריב עוד קצת ועוד קצת רח"ל.

ויה"ר שלא יהי' צורך לדבר אודות ענין המצער, ויתרה מזה, ענין המבהיל — לא רק מצד זה שיש במציאות "חוק" שגם כאשר הגיור אינו גיור, די בפית-נייר כדי שירשמו אותו כ"יהודי", אלא יותר מבהיל שיש יהודים שמסתובבים ברחובות א"י כאילו אין זה נוגע להם כלל!...

שאלתי: וכי בגלל שהרבנים לא יחקרו וידרשו — ישתנה הגיור שלא כדבעי לגיור אמיתי?! — ועל זה ענו, שיש 300 מקרים כאלו שכבר יושבים בא"י!

[כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק ואמר:] ענין זה לא נכתב בעיתון, ובמילא יכולים להתחרט על כך, ולכן אינני רוצה להדגיש זאת. אבל מעצמו מובן הדבר: הטעם הפשוט שלא רוצים לחקור ולדרוש מה שהי' בעבר, הוא, בכדי שלא יהיו בעיות בא"י, שהרי אותם אנשים עזבו מזמן את ווינה ויושבים כבר בא"י, ולכן מפחדים, ויתירה מזה: אומרים בפרהסיא, שאין לגעת במקרים ההם, כיון שזה כבר אבוד! וכן המאורע עם הגוי' שקיבלה תעודה שהיא יהודי' הוא מקרה אבוד, כיון שכבר אירע לפני עשרה חדשים!...

ולאחרי כל זה — ממשיכה אותה הנהגה ע"י אותם מנהיגים כאילו לא קרה דבר!

ולכן צועקים על זה עכשיו — לאחרי שהפעולה בחשאי לא הועילה — כדי להבהיר ולהבטיח בנוגע לשאר המקומות, כמו בצ"לה ומרסיי.

— בווינה מסתמא כבר נזהרים, בגלל שכבר עשו רעש... אבל "כמה שלוחים למקום"... ולכן יש להזהיר בנוגע לשאר המקומות בכל קצווי תבל שבהם יש יהודים. — חוץ מקליפורניא ששם התירו כבר גיור רפורמי, יש עוד מדינות בדרום אמריקה (אני יודע אודות צ'ילה, כנ"ל, אבל יש עוד מדינות), באסיא, בדרום אפריקה, ביפן — בכל מקום!

האם זוהי אכן ה"עובדא" שלי להוודע ולהודיע שם?! — הרי זו האחריות שלהם!

ומה גם שאפילו כשבאים ואומרים כך וכך, אזי המענה הוא, שיביאו לו הוכחות ברורות!... — שמעתם פעם על "מנהיג בישראל", שכשאומרים לו שבד' אמותיו נמצא גוי שיש לו תעודת-זהות שבה כתוב שהוא "יהודי", לאחרי ששכנעו אותו לומר שהוא "יהודי" כדי שלא יהיו לו בעיות — אזי עונה לי, שאביא לו עדות מווינה, ממישהו שהי' בשעת מעשה כששכנעו את הגוי, או שאספר לו מיהו אותו הגוי!...

או שהתירוץ הוא, שמה שקורה בווינה לא מעניין אותנו בכלל. — כשדברתי עם מפא"יניק שטען שאין זה שייך אליו, ואמרתי לו: מה זאת אומרת שאין זה שייך אליך, הרי זה ענין הנוגע לכלל ישראל — השיב, שאם כן הוא הדבר, אזי יכניס את עצמו בזה; ואילו כשמדברים עם בא-כח של הדתיים [וכאמור, שהוא מדבר לא רק בשם מפלגתו, אלא

וכיון שסוכ"ס מרגיש הגוי שגרמו לו צרה, וסוכ"ס מרגיש היהודי שגרמו לו צרה — לא יתכן שה"שלום" ביניהם יתקיים, שהרי "אמת מארץ תצמח"¹²⁵.

— למשך זמן אפשר להעלים את האמת, ויתירה מזה: אפשר לומר שקר, היפך האמת, ועד לשקר כזה שכולם יודעים שהוא שקר, ואעפ"כ הולך וצועק שזה אמת, בידעו בשעת מעשה שכולם סביבו יודעים שזה שקר — כיון שחושב שעי"ז שירבה לצעוק הנה סוכ"ס ימאס לאלו שמסביבו להילחם אתו, ואז ישאר השקר בקיומו;

אבל, זה גופא שקר: לא יתכן שכך ישאר המצב! אותם גויים שחושבים שעשו "טובה" שהביאו אותם בתוך בנ"י — לא יתכן שסוכ"ס לא ירגישו שגרמו להם צרה צרורה עד סוף כל הדורות. וכיון שכן, אזי ינסו להתנקם רח"ל באלה שהכניסו אותם לצרה זו, ולהתנקם בסביבה שבה הכניסו אותם — שכיון שאינה הסביבה שלהם, לא יתכן שירגישו בה נוח, ולא יתכן שיוכלו לחיות בה באופן נורמלי; וכיון שמכריחים אותם לחיות באופן בלתי-נורמלי, הנה סוכ"ס יהיו מוכרחים להילחם בזה.

ומה שטוענים שאם לא יעשו זאת (לומר לגוי שהוא יהודי), יהיו קשיים ממנו — הרי זה שקר! הגוי בכלל לא רוצה שיעשו אותו ליהודי. צריכים לשכנע אותו ולהבטיח לו כמה ענינים עד שיסכים שירמו אותו, את אשתו וילדיו ואת העולם כולו!

ב. וכדי שהנסיון יהי' קל יותר, לידע במה מתבטאת גזירת "מיהו יהודי" — לא היתה ההתחלה בענין זה גופא, אלא היתה הקדמה לדבר (כדלקמן); אלא שבדרך כלל הסדר הוא מן הקל אל הכבד, אבל כיון שאנו חיים בדור יתום¹²⁶, חושך כפול ומכופל, הנה בכדי להקל עלינו שלא להיכשל בגזירת "מיהו יהודי" (לקבוע זהותו של יהודי ע"י "צרמוניא" שאין בה תוכן, או ע"י פיסת נייר שאין בה ממשות שנרשם בה "יהודי") — הראו לנו מקודם ענין חמור יותר כדי שנדע במה דברים אמורים:

לכל לראש הי' המאורע עם שליט¹²⁷, שדרש לרשום בתור יהודים גוי' עם שני ילדי', שאמרה שהיא בעצמה גוי' וילדי' הם גויים — כדי לנסות יהודים, האם יתנגדו לכך שיקחו את הגוי' עם שני הילדים,

(127) ראה "מבוא" לאג"ק חכ"ו ס"ע 14.

(125) תהלים פה, יב.

(126) ראה גם

שמכריזים שהם גויים וישארו גויים, ואעפ"כ רצונם שיכניסו אותם בקהל ישראל.

והאמת היא — שלא הגוי' היא זו שצעקה ודרשה שירשמו אותה או את ילדי' בתור יהודים; מי שצעק ודרש זאת הוא היהודי, שרצונו לעשות טובה לגוי'.

וכיון שכן, הי' מקום לחשוב שיראו שזה ענין שאין לו מקום בשכל — שהרי ממה נפשך: מי שאינו רוצה להיות "יהודי" — למה לכתוב שהוא "יהודי"?! רצונך שיכתבו "יהודי" — תעשה משהו!... אמור שברצונך להיות יהודי! — אבל היא אמרה: לא! אינני רוצה להיות "יהודי"; אלא שהבעל — מי שחושב שהוא הבעל — בא בצעקה: היתכן?! כיון שהוא רוצה בכך, והרי הוא עשה ענין פלוני ופעולה פלונית¹²⁸ — חייבים לרשום את הגוי' בתור יהודי' ולרשום את ילדי' בתור יהודים!

וכאן ראו עד היכן הדברים מגיעים — דבר שלא הי' לעולמים בכל דברי ימי חיי ישראל:

בנ"י היו במצבים של גלות רח"ל שאין למטה מהם. עמדו עליהם צוררים מכל הסוגים, החל מלבן הארמי, "ארמי אובד אבי"¹²⁹, ואח"כ בא פרעה וגזר כו', ואח"כ המן וכו', ועד להיטלר בדורנו זה. ואף אחד לא העלה על דעתו, ולא היתה לו העזה ותוקף לומר על גוי שהוא יהודי! ולא רק לומר, אלא לדרוש בנוגע לאותה גוי' ושני ילדי' — לאחרי הפירסום הכי גדול שהם גויים — שיבוא יהודי וינפיק תעודה בגלוי ויחתום על כך שהם "יהודים"!

אך כיון שחיים בחושך כפול ומכופל — נעשה הדבר, ולמחרת המשיכו לאכול ולשתות, לילך לאסיפות וכו' וכו' — כאילו לא קרה דבר!

כאשר מתבוננים במה שאירע כאן — הרי זה דבר שלא הי' מעולם אצל עם ישראל!

עם שרווי ("דורכגעווייקט") בצרות, רווי בדם ורווי בקרבנות שאין למטה מהם; הכריחו יהודים על כל דבר האסור: עבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים, כל הענינים; אבל לא עלתה על דעתו של אף אחד

ויש הוכחה חזקה יותר אם הגיור הי' בסמכות ובידיעת הרבנות הראשית או לא:

מפורסם בכל העתונים בארץ ישראל, שהרבנות עצמה רוצה לשלוח רבנים כדי לברר כיצד נעשה גיור ווינה. ואם אמת הדבר שגיור ווינה נעשה בסמכות הרבנות הראשית — מה יש להם לחקור ולדרוש? הרי זה הי' ענין שלהם?!

והרי זו הוכחה, שהכל מודים — מכאן ולהבא — שהדבר נעשה בלי ידיעתם.

ובנוגע לטענה שאני מוציא לעז עליהם — לא אני מוציא לעז, אלא הם מוציאים לעז:

כשדיברו אודות מי שעומד בראש השלשה שגיירו בווינה, ואחד הביע את דעתו שצריך להתייחס אליו מתוך חמימות כו', שאל אותו חבריו: כאשר תגיע לווינה, האם תתפלל בבית-הכנסת שלו?! — הרי אתה יודע שלא תתפלל שם, וא"כ, איך אתה אומר שהוא יכול לעסוק בגיור?!... — כך נדפס בעיתון, ללא הכחשה!

מחד גיסא אומרים שיושבים בווינה כאלו שאין לפקפק אחריהם, ולאיך גיסא, הוא בעצמו אומר שלא יתפלל בביהכ"נ שלו. ואעפ"כ, עולם כמנהגו נוהג!

ובכן: לאחרי כל זה, כשיודעים שענין זה הי' שלא בסמכות הרבנות הראשית, והרבנות הראשית מערימה קשיים, ורצונה לערוך חקירה ודרישה בדבר — צריכים לכל לראש ליטול את ה"יפוי כח" שנתנו לאלו שמגיירים בווינה!

ואעפ"כ החליטו שהם לא יתערבו בדבר!

ולא די בכך, אלא הגדילו לעשות,

— וכאן רואים עד כמה הקב"ה הקל עלינו את הנסיון, לראות עד כמה אין מקום לדבר לא רק באמונה ובהלכה, אלא גם בשכל —

ואמרו לרבנים שנוסעים לחקור ולדרוש בנוגע לגיורי ווינה, שה"יפוי-כח" שלהם הוא רק מכאן ולהבא, אבל בנוגע למה שכבר עשו שם — אין להם להתערב!

שאלתי: מדוע?! — ממה נפשך: אם הי' גיור כשר, הרי טוב שיאשרו זאת, כך, שלא יהי' מקום להוצאת לעז, ויהי' מצפונם שקט. וענו: לא! אנו מתייראים שמא הגיור אינו כדבעי!

¹²⁸ הכוונה לשירותו בתור קצין בצה"ל (128 תבוא כו, ה. המור"ג).

¹²⁹ תבוא כו, ה.

רבנים... זה לא "דמוקרטי"! מספיק שלשה אנשים. וגם אם לא יהי' אלא רק אחד — יחתום הוא על ה"תעודה", שהרי ב"כנסת" החליטו שכאשר מביאים "תעודה" מחוץ לארץ שהוא "יהודי", אזי הוא "יהודי"!

ועד"ז אירע בכ"כ מקומות אחרים; אך די במה שכבר נזכר, ואינני רוצה לערור ולגרום צרות עבור אלו שהביאו את הידיעות משם, אף שזהו דבר שכבר נדפס בעיתון.

כה. באו אלי בטענות: היתכן שהנני "מוציא לעז" על ה"בית-דין" בווינה.

ובכן, במקום לומר דברים שלי — אביא מה שנדפס באופן רשמי בעיתוני א"י, בנוגע לאסיפה של אלה שמכריזים שהביאו ניצחון ו"הישג" לדת ישראל ע"י חוק "מיהו יהודי" וגיווי ווינה (שלכאורה יכולים לסמוך עליהם):

כדי לפסוק אם גיור ווינה הוא טוב או לא — הרי כיון שמדובר אודות "מפלגה דתית", היו צריכים לדעת שבענין זה צריכים להחליט רבנים. אבל בפועל, כינסו את כל ההנהלה, לערך חמישים או ששים אנשים, כדי שהם יחליטו לפי רוב דעות!

הנשמע פעם שדין בשולחן-ערוך יקבע ע"י מפלגה דתית ברוב דעות?!

ובשקו"ט שהיתה שם גופא, נתברר, שבתחילה התפרסמה הודעה בעיתון ע"י בא"כ של המפלגה הדתית, שגיווי ווינה נעשים על דעת הרבנות הראשית. ולמחרת הופיעה בעיתון הודעה רשמית של הרבנות הראשית, שהיא מתנערת מכך, אין לה מושג מה קורה שם, ומה שנעשה שם אינו על דעת הרבנות הראשית.

לכאורה, אחרי ענין כזה — יש אפשרות אחת מן השתים: לבטל את מינויו של העסקן ("אויס עסקן"), או לבטל את הרבנות הראשית ("אויס רבנות"), שהרי לא יתכן שדברי שניהם — כפי שמופיעים בעיתון באופן ש"זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי" — הם אמת!

מהיכן יודעים מי דובר אמת? — ובכן: באותה אסיפה נעמד אחד המנהיגים (ששמו נדפס בעיתון) ואמר: היתכן שהרבנות הראשית מתנהגת באופן כזה — להערים קשיים על הגיור בווינה.

כלומר: הוא בעצמו מודה שהרבנות הראשית מערימה קשיים על גיווי ווינה כיון שאיננה מרוצה מהם. וא"כ, היתכן שהנציג שלכם אמר תחילה שהדבר נעשה על דעת הרבנות הראשית?! — אז יש קושיא!...

להכריח יהודי לומר על גוי' שהיא יהודי', בה בשעה שהגוי' עומדת מן הצד ואומרת "לא"!

ובכן: הי' מקום לחשוב שבשעת מעשה יודעזו ("מ'זועט זיך אַ טרייסל טאָן") מזה, וכן למחרת כו'. אבל בפועל — הרי זה כאילו לא הי' דבר! ועד היום הזה אף אחד אפילו לא נזכר על זה!

וכאשר שואלים: היתכן?! איך אתם מניחים דבר כזה? — עונים הם: זהו דבר שאירע לפני עשרה חדשים!

מה פירוש "לפני עשרה חדשים"? — הרי עכשיו נמצאת בתוך כלל ישראל גוי' עם שני ילדי', ובידי' תעודת זהות שחתומה דוקא ע"י יהודי'! ובלשון הרגצ'ובי¹³⁰: זוהי "פעולה נמשכת"! — זה לא דבר שנעשה ונגמר באופן חד-פעמי, אלא דבר שממשיך לגרום חולי ("ס'האַלט אין איין קרענקען") לגוף של כלל ישראל!

וה"חוליי" הוא — לא בגלל שהיא נחשבת כיהודי',

— חס ושלום! דבר זה אינו בכח בני אדם, וכאמור, "בוקר ויודע", "גבולות קבע הקב"ה", כך שהיא נשארה גוי' כמו שהיתה —

אלא ה"חוליי" של כלל ישראל מתבטא בכך שהי' זה יהודי שחתם על הדבר, ונילוו אליו עוד 23 יהודים¹³¹ שהסכימו על זה עי"ז שלא התפטרו, ומסביבם עמדו כו"כ מבנ"י — ביניהם יראים ושלמים — שהלכו לעניניהם כדאשתקד, כאילו לא קרה דבר!

הטענה היא — שמדובר אך ורק אודות אשה אחת ושני ילדי', וא"כ, מה בכך...

אבל, כאן לא נוגע אם זה אחד או מאה; העיקרון הוא — אם יהודים הם יהודים, או שבטלו רח"ל כל המחיצות וההבדלות!

ומה שהשיבו שלהבא לא יאפשרו זאת — באיזה כח יוכלו למנוע זאת?! לא אחרי שזה קרה פעם אחת — הרי זה יכול לקרות גם מחר, ואז לא יוכלו להשיב על הטענה: מדוע לגוי' פלונית אפשר לתת תעודה שהיא יהודי', ולגוי' אחרת אי אפשר?!

ומה שסיכמו מאחורי הפרגוד כך וכך — הרי יודעים איזה ממשות יש להסכמים אלה... היום סיכם כך, ומחר משנה בדיבורו.

גם אם היתה החלטה שהתקבלה ע"י 115 יהודים¹³², יחד עם 3

130) ראה מפענח צפונות פ"ה. וראה גם 131) שרי הממשלה.
132) חברי הכנסת. תר"מ חנ"ז ע' 285. וש"נ.

ערבים ו-2 נוצרים, שמכאן ולהבא לא יעשו זאת — הרי יתכן שלמחרת יחליטו אותם 115 יהודים, 3 ערבים ו-2 נוצרים, שמהיום כן יכולים לעשות זאת. וכמו שמאורע הנ"ל עבר בשקט ושלוה — יעבור גם זה בשקט ושלוה.

וזהו ההסברה בפשטות לכך שמאורע זה הי' בבחינת "הקדמה" — כדי להקל את הניסיון, עי"ז שיראו מלכתחילה עד היכן הדברים מגיעים, שמכניסים בקהל ישראל גויים שמכריזים שהם גויים וישארו גויים!

כא. אך בפועל, הנה בהמשך לזה נקבע "חוק השבות", שזהו חורבן הכי גדול, אלא שנפלו עמוק כל כך עד שיכולים להגיד על חורבן כלל ישראל שזהו "הישג" או "נצחון":

הסעיף העיקרי בחוק זה הוא — שלא רק יהודי יכול לחזור לארץ ישראל, אלא די בכך שהסבא הי' יהודי, ולאח"ז אין נפק"מ מי הי' באמצע כו'. וזהו פירצה גדולה, שנותנת אפשרות להיכנס לא"י עם אותו פספורט ואותה וויזה, ולקבל אותם זכויות — ליהודי שאומר שהוא יהודי, ולגוי שאומר שהוא גוי, כיון שאביו ואמו גויים, אלא שסבו הי' יהודי.

אלא שבידעם שלא יעלה בידם לקבוע חוק כזה כמו שהוא, חשבו לתקן עי"ז שיצינו איזה סימן על ה"וויזה" או ה"תעודה": מי שהוא באמת יהודי, יכתבו עליו נוסח כזה, ומי שאינו יהודי, יכתבו עליו נוסח אחר. אבל דבר זה לא בא לידי פועל (חוץ ממקרים בודדים), וכפי שכתבו מיד שיש בזה כמה פרטים ודקדוקים, וכאשר לא ידעו מה לכתוב — ישאלו במשרד המרכזי, אך מובן בפשטות שאף אחד אינו שואל! וכמו"כ מובן שאין איש שם על לב להלחם ולתקן זאת.

וכאשר שאלו: היתכן?! הרי זה היפך החוק, כיון שע"פ החוק עליכם לרשום כך וכך?! — הי' המענה, שזה דבר מסובך כל כך שאי אפשר להיכנס ולדייק בזה!

וכששואלים אותו: מה זאת אומרת?! היתכן שהמטרה כותבת שלא כפי שסוכם ע"פ החוק? — עונה, שכתב הנחיות למטרה, שמכאן ולהבא עליהם לדייק בזה. וכששאלתי: האם ביררת מה היו התוצאות? — עונה שאינו צריך לברר; תפקידו רק לתת הנחיות!...

ובכלל אומרים שיש ענינים חשובים יותר: נלחמים עכשיו על תעלת סואץ, ואתה מדבר על רישום בתעודת זהות?!...

וכך הולך ונמשך המצב מידי יום ביומו!

— לא בגלל שאתה חושש לפרנסתך, שהרי בכל מקרה תהי' לך תמיכה מהמפלגה שלך, אלא בגלל שאתה חושש לאבד את ה"כבוד" מה"תואר" שאתה הוא זה שרימה את כלל ישראל!...

ואתה רוצה, שאני יאמר לך מי הוא אותו גוי, ואז ירדפו אותו — כפי שכבר הי' במאורע של "ילדי טהרן", "ילדי תימן", ו"נתיחמי מתים", שאלו שיצאו וסיפרו כל הענינים אלה, סבלו צרות צרורות בפרנסה, בחינוך הילדים וכו' וכו'.

אתה בעצמך מתיירא לעשות משהו, וטוען שהנך זקוק לעילה וסיבה, ועליך להיות בטוח שתצליח, ויהי' לך רוב ב"כנסת", ובלאו הכי אינך יכול להעמיד בסכנה את ה"יוקרה" שלך; ואתה רוצה שיבוא הגוי שעמד בניסיון ולא אמר שקר, והוא ידאג לכך שיגידו ליהודי שנשלח לווינה: תשמע, תפסיק לשקר, תפסיק לשכנע גויים שיירשמו כיהודים.

כששמע את דברי — הלך לו לדרכו והפסיק לדבר אתי!... — האם הוא תיקן משהו? — לא!

זאת ועוד:

לאחרי ששמעו שנעשה מזה "רעש" — הפסיקו למשך זמן, אבל מה עשו — הקימו "בית-חרושת" שני לגיור במדינת צ'ילה שבדרום-אמריקא!

עד כמה דרום-אמריקא נחשב ל"מקום תורה"... — מפורסם לכל! ועאכו"כ מדינת צ'ילה. — שמעתם פעם שמגיירים גרים בצ'ילה?!...

כאשר צ'ילה זקוקה ל"מלמד" — אינם יכולים להשיגו; הרב המקומי נסע משם — לא יכולים להשיג רב; השוחט נסע — מתייגעים היכן ניתן למצוא שוחט (וזאת — לאחרי שבהיותו שם היו לו צרות צרורות כדי לפעול משהו). ולפתע מתקבלת ידיעה: מגיירים גרים בצ'ילה!...

מה פתאום צ'ילה? — כי במדינה הסמוכה התמנה קומוניסט ל"נשיא", ולכן שלחו שלוחים להטיל אימה על היהודים שיברחו משם. — כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק ואמר: זהו "מאמר המוסגר". אינני רוצה לערב זאת, כדי שלא יטפלו ("צוטשעפען זיך") לדבר הטפל וישכחו על העיקר... —

וכיון שיש שם ריבוי נישואי תערובת רח"ל, הנה כדי שיוכלו לנסוע לארץ ישראל (כפי שמעודדים אותם), יש להקל עליהם את החיים ולגייר אותם. אלא מאי, מהיכן לוקחים שלשה רבנים? — איפה כתוב שצריך

תורה מסיני ומסרה ליהושע¹³⁸, ומדבר בשם הנביאים והזקנים ואנשי כנסת הגדולה — בשם כל הדורות ממעמד הר סיני ועד לדורנו זה!

ולמרות הדברים שאמר (כפי שגם נדפס בפועל) — הנה עד היום הזה לא התחרט על דבריו! ויתירה מזה: עד היום הזה הוא ממשך לדבר בשם כלל ישראל, בשם דת ישראל.

והוא מאלה שטוענים נגדי שיש לי ידיעות בלתי-נכונות! — היתכן?! הרי זה נדפס בפרוטוקול הכנסת? — אלא מאי, יתכן שאני לא ידע מזה, אבל, גם אם אני לא אדע על זה — הרי יודעים מזה כל ה-120 אנשים שנמצאים שם, וגם נדפסו הדברים!

זוהי חרפה לעם ישראל שיש יהודים שמדברים כך! — זוהי חרפה גם עבור השמאלנים, שמדברים רק בשם הדור הנוכחי, רק בשם המפלגה שלהם; ועאכו"כ כשמדבר "דתי" ומדגיש שאומר זאת בשם כל היהודים הדתיים, החל ממעמד הר סיני, ואומר דברים שהם היפך הקב"ה, היפך התורה, היפך המצוות, היפך קיום עם ישראל בגשמיות כפשוטו!

כד. ויש עוד ידיעות נכונות — הצרה של "גיורי ווינה":

הקימו בווינה "בית חרושת"... שתפקידו בשתים: (א) לשכנע גויים, שכדי שלא יהיו להם "בעיות" כבואם לארץ ישראל, מוטב שמלכתחילה לא יספרו שהם גויים ורצונם להתגייר, אלא יאמרו שהם יהודים. (ב) אלו שלא יכולים לפעול זאת אצלם — יש להקל עליהם את החיים ע"י עריכת גיור שלא ע"פ תורה (מלבד מקרים בודדים שבהם נעשה הגיור ע"פ תורה).

כאשר התחיל "רעש" מענין זה — נאמר לי שאמסור שמות!...

טענתי שנמצאים עכשיו בא"י גויים שבאו מווינה, שסיפרו זאת כמסיח לפי תומו! — יודעים את שמותיהם וכתובותיהם, והם יודעים מי דיבר אתם ושכנע אותם — בתור נציג ממשלת ישראל בווינה — שכדי לחסוך "בעיות", יאמרו לכתחילה שהם יהודים, וכך ירשמו אותם, ויוכלו לנסוע לא"י.

ועל זה נענית, אולי אוכל למסור שמות!

אמרתי לו: שמע נא, אתה יהודי שגר בא"י, ויש לך פרנסה ע"י משרה בטוחה, ואעפ"כ, אתה מתיירא לעשות משהו בנוגע לגזירת "מיהו יהודי",

ונוסף לזה ישנו גם הסעיף השני שבחוק הנ"ל, שעל ידו עושים מגויים יהודים ע"י גיור שלא כהלכה!

כב. הטענה שלהם היא — שצריך להשתדל שיתוספו יהודים.

ובכן — מה בכך? האם אפשר לעשות מאינו יהודי, יהודי?! — זה לא דבר שתלוי בדעת בני אדם, שהרי "גבולות קבע הקב"ה".

אך על זה החליטו שיש להעמיד את הדבר להצבעה ב"כנסת". ובפרט שבאים הדתיים ומאשרים זאת: הם השתתפו באסיפה שבה נערכה הצבעה, ורובם ככולם אמרו "הן", וגם אותם אחדים (שנים, שלש או ארבע) שאמרו "לא", נשארו אח"כ לשבת במקומם, כיון ש"אחרי רבים להטות"¹³³; זהו "משטר דמוקרטי"!

ובכן: גם ב"משטר דמוקרטי" אי אפשר לשנות את ה"גבולות שקבע הקב"ה" בין יהודי לגוי, כשם שאי אפשר לעשות משבת — יום ראשון, או מיום ראשון — שבת!

— הרפורמים עשו גם את זה, אבל התורה אומרת שאין כזו מציאות, וכמו"כ בנדו"ד אומרת התורה שאין מציאות כזו. והתורה מוסיפה ואומרת, שאין זה ענין שעל ידו יבנו את הדת, רח"ל, ויבנו את היהודים שקוראים לעצמם "חילונים".

[האמת היא שאין מציאות של יהודים "חילונים"¹³⁴. יש מציאות של יהודי — בן אברהם יצחק ויעקב (וכן מי שהתגייר כהלכה, שע"י נעשה חלק מתורת ישראל, מדת ישראל ומהקב"ה, אבינו שבשמים), ואי אפשר להתנתק מזה, כי "אע"פ שחטא (כיון שיש לו בחירה חפשית) ישראל הוא" (זהו הדבר היחידי שאין עליו בחירה; אי אפשר לחדול להיות יהודי); ו"יהודי" — זו מציאות אחת. אין יהודי שהוא "דתי" ויהודי שהוא "חילוני"; יש יהודי שחוטא, ויש יהודי שהוא צדיק, אבל שניהם יהודים, ועל שניהם מוטל החיוב של כל תרי"ג מצוות וכל המצוות דרבנן עם כל דקדוקי סופרים, ועם כל הענינים שישנם בעולם הזה ובעולם הבא].

אך הרפורמים הם לכל-הפחות "ישרים", ובשעה שעושים או אומרים דבר-מה, אומרים שהם מדברים בשם עצמם, בשם המפלגה, בשם אלו שבחרו בהם; אבל אלו שמדברים בשם הדת, מוסיפים ענין

134) ראה גם אג"ק חכ"ז ע' שצח ואילך. ועוד.

133) משפטים כג, ה.

138) אבות רפ"א.

עיקרי, באמרם שהם מדברים בשם דת ישראל, ובשם כל הדורות החל ממעמד הר סיני! —

ובכלל, מה שייך ענין זה להצבעה ב"כנסת"?! — כאשר צריכים לעשות ניתוח רפואי, יעמידו זאת לשיקול דעתו של אדריכל? — האדריכל יכול להיות חכם גדול, אבל הוא לא מבין כלום בחכמת הרפואה! ובמילא, כאשר צריך לידע באיזו רפואה להשתמש, כיצד להבטיח את המשך בריאות האדם, או להיפך, להבטיח שלא יהי' ענין של היפך החיים רח"ל — בודאי לא יאספו את כל האדריכלים הגדולים להעמיד את הדבר בפניהם לצורך הצבעה!

וזאת — לא בגלל שאין מחשיבים אותם; הם אנשים חשובים, אבל בחכמת הרפואה והבריאות אינם מבינים כלל!

ואי אפשר לבוא אליהם בטענות מדוע אינם מבינים בבריאות הגוף והנשמה — כיון שלא עסקו בלימוד ענין זה.

אבל יש טענה שיכולים לטעון כנגדם: כיון שאתה יודע שאינך רב — איך אתה מעיז להצביע מי יהודי ומי גוי? — כיון שאתה יודע שאתה נוצרי — מהי השייכות שלך להחליט מיהו יהודי? — אתה יכול לחוות דעה בנוגע לנוצרים, אבל לא בנוגע ליהודים. ועד"ז אם הנך מוסלמי ששייך למוחמד — אין לך להתערב בהחלטה ששייכת ליהודים!

יתירה מזה: זהו דבר שלא תלוי אפילו ברב — שאינו יכול לשנות את השולחן ערוך. כל סמכותו של הרב היא להורות מ"ש בשו"ע, ואם הוא אומר להיפך, אזי נעשה "זקן ממרא"¹³⁵! — לא רק שאינו רב, אלא אינו אפילו בעה"ב פשוט, כי אם מורד בשו"ע! — כאשר "שמאלני" אומר שאינו מקיים את השו"ע, אינו משתמש בשו"ע בשביל זה; אבל רב שפוסק היפך השו"ע, רח"ל — לא רק שחדל להיות רב, אלא הוא זה ששורף רח"ל את השו"ע!

כג. מיד כשהתחלתי "להרעיש" על זה, ענו לי, שמסתמא יש לי ידיעות בלתי-נכונות.

ובכן, במקום לומר "ידיעות בלתי-נכונות מברוקלין", אתייחס למה שנדפס בארץ ישראל במסמך רשמי — ב"פרוטוקול" מ"שיבת הכנסת", כך, שאי אפשר לומר שיש לי ידיעות כוזבות ושקריות, שהרי כל אחד יכול להשיג "פרוטוקול" זה:

היתה ישיבה ב"כנסת" שבה נעמד אחד שמדבר בשם ה"דתיים" ואמר: היתכן שבארץ-ישראל יכירו בגיור רפורמי כדי להפוך גוי ליהודי? וכאשר ענו לו: הרי בשעה שהחליטו על חוק זה, הזהירו אותך שתדע שמדובר גם אודות גיור רפורמי, שהרי שר המשפטים אמר שיכירו בכל גיור שמגיע לא"י, ללא חילוקים, ואתה הסכמת לזה — ענה, שאין בזה סתירה: שר המשפטים דיבר אודות גיור בחוץ לארץ, ולכן הוא לא התנגד לזה; ואילו הוא מדבר על גיור בארץ ישראל.

— אוי ואבוי לתירוץ הנ"ל; או שהוא מדבר בתור דתי בשם כל הדורות כולם ממעמד הר סיני עד היום, או שאומר שמדבר רק אודות יהודים בא"י, וליתר דיוק: רק בנוגע למפלגה שלו!...

שיאמר ברור שהוא דואג לעניני המפלגה, ואין לו עסק עם עניני כלל ישראל!

ובודאי שדאגתו למפלגה לא נותנת לו רשות להזיק 18 מיליון יהודים בכל העולם בשביל התועלת של המפלגה, ככל שתגדל חשיבותה, ועאכו"כ כשמדובר אודות מפלגה שמעולם לא היתה במעמד שפל וירוד יותר כ"כ, מצד הנהגתה בנוגע גזירת "ניתוחי מתים"¹³⁶, ולפנ"ז היתר מלאכה בשבת¹³⁷, ולאח"ז גזירת "מיהו יהודי", ובינתיים — המאורע עם שליט, שהמשרד שבבעלותם הורה ליהודי לחתום על גוי' ושני ילדי' שהם יהודים, דבר שלא הי' לעולמים אפילו אצל גויים, ועאכו"כ אצל אלה שצריכים להיות קשורים — ואכן קשורים, מרצונם או לא — עם תורת אמת. —

כלומר: נעמד אדם יהודי שמדבר בשם הדתיים (לא רק בשם מפלגה דתית, אלא בשם הדת, בשם כל ישראל שומרי תורה ומצוות), ואומר, שבנוגע לגיורי חוץ לארץ הזהירו אותו שגיור רפורמי הוא בכלל זה, ואעפ"כ, לא התנגד אלא הסכים לזה!

וזוהי הצרה — שהוא מדבר בשם הדת! לא בשם המפלגה, אלא בשם כלל ישראל מאז מעמד הר סיני ועד היום!

כשמדבר מישוהו מהשמאלנים — לכל-הפחות אינו מערב את התורה. כשאומר דבר שאינו אמת — אומר זאת על דעת עצמו, על דעת המפלגה שלו; אבל כאשר "דתי" מדבר — יש לו "ברייתקייט" לומר שהוא מדבר בשם הדת, וכיון שכך, מדבר הוא בשם משה רבינו ש"קייבל

(135) ראה אנציק' תלמודית בערכו (כרך יב ס"ע שמו ואילך). וש"נ.

(136) ראה גם תו"מ חנ"ט ע' 439. וש"נ. (137) ראה גם תו"מ שם ע' 438. וש"נ.